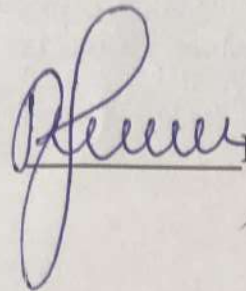

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

в.о. декана
економічного факультету
Ростислав МИХАЙЛИШИН
“__” _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СОЦІАЛЬНІ ВІДНОСИНИ»

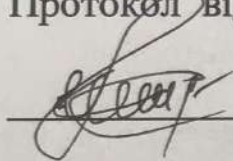
освітній рівень	перший (бакалаврський)
галузь знань	23 Соціальна робота
спеціальність	232 Соціальне забезпечення
освітня програма	«Соціальне забезпечення»
факультет	Економічний

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальні відносини» для студентів спеціальності 232 Соціальне забезпечення (освітня програма «Соціальне забезпечення»)

Розробник: Жеребило І.В. доцент кафедри соціального забезпечення та управління персоналом, кандидат філософських наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціального забезпечення та управління персоналом

Протокол від «31» серпня 2022 року № 1

в.о. завідувача кафедри к.е.н., доц. Наталія ШЕГИНСЬКА

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 23 «Соціальна робота»	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 232 «Соціальне забезпечення»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		1-й	-
Загальна кількість годин 90		Семестр	
		1-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 практичних – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		32 год.	-
		Практичні	
		32 год.	-
		Самостійна робота	
	26	-	
	Вид контролю: залік		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни є вивчення студентами необхідних знань щодо наукових, організаційних, методологічних засад побудови рівноправних взаємин соціального партнерства в суспільстві задля профілактики або вирішення соціальних та персональних проблем потенційного клієнта соціального працівника. Згідно з поставленою метою увага курсу сконцентрована на вирішенні таких навчальних завдань: ознайомити студентів з основами соціального партнерства як з однією з найважливіших рис демократичного індустріального суспільства та сформуванню у студентів навички з питань побудови партнерських стосунків з різними типами державних установ та недержавних організацій; розкрити можливості концепції соціального партнерства як каталізатора соціальної та політичної рівноваги в суспільстві; окреслити історію розвитку концепції соціального партнерства, дати уявлення про розмаїття форм соціального партнерства в світі та Україні; прищепити навички самостійного аналізу соціального управління та форм взаємодії між державою, місцевим самоврядуванням, бізнесом та громадським сектором.

Основні завдання вивчення навчальної дисципліни:

повинен знати основи побудови системи соціальних відносин; різні взаємодії та зв'язки між окремими людьми або групами людей, які встановлюються в процесі їхньої спільної практичної та духовної діяльності. Розуміти рівні виникнення соціальних відносин: між індивідами як частиною соціальної групи; між групами індивідів; між окремими індивідами та групами індивідів. Усвідомлювати важливу форму вияву соціально тривалих, сталих, системних, оновлюваних, різноманітних за змістом зв'язків. Знати схожість й відмінності, рівності й нерівності, панування і підлеглості між окремими людьми та їх групами, інституціями. Напрями вдосконалення соціальних відносин в Україні.

- надати цілісну і логічно-послідовну систему знань з питань побудови організації соціальних відносин;
- визначити шляхи набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні соціальними відносинами;
- сформуванню у студентів первинні практичні навички щодо застосування одержаних теоретичних знань для вдосконалення соціальних відносин в Україні.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути наступних компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 16. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 5. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

СК 11. Здатність оцінювання якості соціальних послуг;

Та таких програмних результатів навчання як:

ПРН 7 Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення;

ПРН 8 Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення;

ПРН 11 Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення;

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття соціальної структури суспільства, основні стратегії інтерпретації соціальної структури та їх особливості

Розуміння категорії «суспільство». Визначення та ознаки суспільства. Теорії суспільства. Теорія соціальної стратифікації. Поняття про соціальну систему та структуру суспільства. Соціальні інститути суспільства і соціальні організації

Тема 2. Структури життєвого світу, механізми соціалізації та повсякденних обмінів в їх конструюванні, феномени традиції та рутини – їх значення в розумінні соціальних відносин повсякдення.

Структура життєвого світу особистості. Межі життєвого світу особистості. Властивості. Типи життєвих світів. Розвиток життєвого світу. Буденність і святковість у життєвому світі особистості.

Тема 3. Види соціальних структур та їх специфічні властивості; дисфункціональність структури суспільства та її соціальні наслідки.

Соціальна структура суспільства: основні види та елементи. Теорія соціальної стратифікації. Трансформація соціальної структури українського суспільства. Соціально-класова, соціально-територіальна, соціально-демографічна структури. Соціальна ієрархія. Соціальна стратифікація. Соціальна диференціація.

Тема 4. Поняття соціальних відносин, різновиди соціальних відносин в суспільстві.

Соціальні відносини, аналітичні різновиди соціальних відносин у суспільстві, їх роль у формуванні соціальної структури суспільства. Класифікація соціальних відносин. Соціальні відносини та соціальні зв'язки, соціальна взаємодія.

Тема 5. Реляційна концепція соціальної структури та соціальних відносин П. Штомпки

Зміст реляційної концепції соціальної структури та соціальних відносин П. Штомпки та перспективи її застосування у соціологічних дослідженнях.

Тема 6. Роль економічного та культурного капіталів в соціальному відтворенні та боротьбі за життєві шанси; соціальні параметри економічного та культурного капіталів

Роль економічної науки у соціальному розвитку. Роль культури у соціально-економічному розвитку. Важливість і неоднозначність теорії П. Бурдьє: концептуальна модель широкого розуміння капіталу.

Тема 7. Соціальні позиції, соціальні дистанції та способи їх вимірювання

Соціальні показники та їх трансформація на різних етапах. Соціальна дистанція між різними категоріями і групами в українському суспільстві. Поняття висоти стратифікації

Тема 8. Узагальнений соціальний статус індивіда.

Поняття соціального статусу. Соціальні статуси і ролі – головні сполучні елементи соціальної структури суспільства. Соціальний статус і соціальні ролі особистості. Особистість у системи соціальних зв'язків. Статус індивіда та способи його соціологічного дослідження. Державна програма «Безбар'єрності».

Тема 9. Соціальні ідентичності; способи соціологічного вимірювання ідентичностей

Соціологічні підходи до проблем ідентифікації та ідентичності. Аналіз теоретичних підходів до вивчення феномену ідентичності. Ідентичність в теорії соціального конструктивізму.

Тема 10. Норми і правила як чинник структурування соціальних відносин

Концепт «подвійної інституціоналізації», його застосування для пояснення трансформаційних структур. Соціальне регулювання та його складові : норми і правила.

Тема 11. Роль довіри в структуруванні соціальних відносин; феномен культури недовіри

Довіра у сучасному соціумі. Довіра як соціальне явище: типологічний аналіз. Довіра як феномен соціальної реальності. Способи соціологічного вивчення соціальної довіри. Виникнення синдрому недовіри. Феномен соціальної недовіри

Тема 12. Соціальні відносини в релігійно-конфесійному полі; феномен релігійності

Релігія та основні соціальні інститути суспільства. Складові компоненти релігійності. Релігійний фактор у світовій політиці. Феномен «політичної релігії». Релігійні аспекти розвитку міжнародних відносин.

Тема 13. Національно-етнічні процеси в сучасних європейських та українському суспільствах та їх вплив на системну інтеграцію та соціальну солідаризацію.

Основні поняття: етнос і нація, етносоціологія та етнографія. Їх визначення, спільні й відмінні ознаки. Примордіалістський і конструктивістський підходи до розуміння етносу і нації. Етнонаціональні конфлікти: причини, можливості уникнення чи неминучість розв'язання.

Тема 14. Зміни в класовій структурі сучасних суспільств, феномен класових конфліктів та способи його соціологічного дослідження

Сучасне українське суспільство, його класова структура. Особливості змін структури українського суспільства в контексті постсоціалістичних трансформацій та в епоху глобалізації. Соціально-класова структура сучасних суспільств. Характеристика основних концепцій соціальної структури. Класові конфлікти: причини їх виникнення та методи розв'язання.

Тема 15. Зв'язок соціальної структури та ціннісних координат соціальної дії, ціннісні конфлікти і солідарності в сучасному українському суспільстві

Теорія соціальної дії. Типологія соціальної дії. Ідеї соціальної дії /поведінки/ в теоретичних концепціях М. Вебера, Т. Парсонса, Р. Мертона. Ціннісні орієнтації в сучасному українському суспільстві. Теорії солідарності та конфлікту. Сучасні теоретичні концепції конфлікту. Роль соціальних цінностей у забезпеченні безпеки суспільства.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми, що відносяться на вивчення	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	усь ого	у тому числі				усь го	у тому числі		
л		пр/ с	інд.	с.р	л		с	с.р	
1	2	3	4	6	7	8	9	10	11
Тема 1. Поняття соціальної структури суспільства, основні стратегії інтерпретації соціальної структури та їх особливості.	4	2	2						

Тема 2. Структури життєвого світу, механізми соціалізації та повсякденних обмінів в їх конструюванні, феномени традиції та рутини – їх значення в розумінні соціальних відносин повсякдення.	8	3	3		2				
Тема 3. Види соціальних структур та їх специфічні властивості; дисфункціональність структури суспільства та її соціальні наслідки.	6	2	2		2				
Тема 4. Поняття соціальних відносин, різновиди соціальних відносин в суспільстві	6	2	2		2				
Тема 5. Реляційна концепція соціальної структури та соціальних відносин П.Штомпки.	6	2	2		2				
Тема 6. Роль економічного та культурного капіталів в соціальному відтворенні та боротьбі за життєві шанси; соціальні параметри економічного та культурного капіталів.	6	2	2		2				
Тема 7. Соціальні позиції, соціальні дистанції та способи їх вимірювання.	6	2	2		2				
Тема 8. Узагальнений соціальний статус індивіда. «Безбар»єрніть»	6	2	2		2				
Тема 9. Соціальні ідентичності; способи соціологічного вимірювання ідентичностей	6	2	2		2				
Тема 10. Норми і правила як чинник структурування соціальних відносин. Концепт «подвійної інституціоналізації», його	6	2	2		2				

застосування для пояснення трансформаційних структур									
Тема 11. Роль довіри в структуруванні соціальних відносин; феномен культури недовіри.	4	2	2						
Тема 12. Соціальні відносини в релігійно-конфесійному полі; феномен релігійності	6	2	2		2				
Тема 13. Національно-етнічні процеси в сучасних європейських та українському суспільствах та їх вплив на системну інтеграцію та соціальну солідаризацію.	6	2	2		2				
Тема 14. Зміни в класовій структурі сучасних суспільств, феномен класових конфліктів та способи його соціологічного дослідження.	6	2	2		2				
Тема 15. Зв'язок соціальної структури та ціннісних координат соціальної дії, ціннісні конфлікти і солідарності в сучасному українському суспільстві	8	3	3		2				
Разом	90	32	32	-	26				

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ (32 ГОД.)

№ з/п	Теми	Кількість годин (денна форма)
1	Тема 1. Поняття соціальної структури суспільства, основні стратегії інтерпретації соціальної структури та їх особливості.	
2	Тема 2. Структури життєвого світу, механізми соціалізації та повсякденних обмінів в їх конструюванні, феномени традиції та рутини – їх значення в розумінні соціальних відносин повсякдення.	3
3	Тема 3. Види соціальних структур та їх специфічні властивості; дисфункціональність структури суспільства та її соціальні наслідки.	2

4	Тема 4. Поняття соціальних відносин, різновиди соціальних відносин в суспільстві	2
5	Тема 5. Реляційна концепція соціальної структури та соціальних відносин П.Штомпки.	2
6	Тема 6. Роль економічного та культурного капіталів в соціальному відтворенні та боротьбі за життєві шанси; соціальні параметри економічного та культурного капіталів.	2
7	Тема 7. Соціальні позиції, соціальні дистанції та способи їх вимірювання.	2
8	Тема 8. Узагальнений соціальний статус індивіда. «Безбар»єрніть»	2
9	Тема 9. Соціальні ідентичності; способи соціологічного вимірювання ідентичностей	2
10	Тема 10. Норми і правила як чинник структурування соціальних відносин. Концепт «подвійної інституціоналізації», його застосування для пояснення трансформаційних структур	2
11	Тема 11. Роль довіри в структуруванні соціальних відносин; феномен культури недовіри.	2
12	Тема 12. Соціальні відносини в релігійно-конфесійному полі; феномен релігійності.	2
13	Тема13. Національно-етнічні процеси в сучасних європейських та українському суспільствах та їх вплив на системну інтеграцію та соціальну солідаризацію	2
14	Тема14. Зміни в класовій структурі сучасних суспільств, феномен класових конфліктів та способи його соціологічного дослідження.	2
15	Тема15. Зв'язок соціальної структури та ціннісних координат соціальної дії, ціннісні конфлікти і солідарності в сучасному українському суспільстві	3
	Разом	32

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ (32 ГОД.)

№ з/п	Теми	Кількість годин (денна форма)
1	Тема 1. Поняття соціальної структури суспільства, основні стратегії інтерпретації соціальної структури та їх особливості.	2
2	Тема 2. Структури життєвого світу, механізми соціалізації та повсякденних обмінів в їх конструюванні, феномени традиції та рутини – їх	3

	значення в розумінні соціальних відносин повсякдення.	
3	Тема 3. Види соціальних структур та їх специфічні властивості; дисфункціональність структури суспільства та її соціальні наслідки.	2
4	Тема 4. Поняття соціальних відносин, різновиди соціальних відносин в суспільстві	2
5	Тема 5. Реляційна концепція соціальної структури та соціальних відносин П.Штомпки.	2
6	Тема 6. Роль економічного та культурного капіталів в соціальному відтворенні та боротьбі за життєві шанси; соціальні параметри економічного та культурного капіталів.	2
7	Тема 7. Соціальні позиції, соціальні дистанції та способи їх вимірювання.	2
8	Тема 8. Узагальнений соціальний статус індивіда. «Безбар»єрність»	2
9	Тема 9. Соціальні ідентичності; способи соціологічного вимірювання ідентичностей	2
10	Тема 10. Норми і правила як чинник структурування соціальних відносин. Концепт «подвійної інституціоналізації», його застосування для пояснення трансформаційних структур	2
11	Тема 11. Роль довіри в структуруванні соціальних відносин; феномен культури недовіри.	2
12	Тема 12. Соціальні відносини в релігійно-конфесійному полі; феномен релігійності.	2
13	Тема 13. Національно-етнічні процеси в сучасних європейських та українському суспільствах та їх вплив на системну інтеграцію та соціальну солідаризацію	2
14	Тема 14. Зміни в класовій структурі сучасних суспільств, феномен класових конфліктів та способи його соціологічного дослідження.	2
15	Тема 15. Зв'язок соціальної структури та ціннісних координат соціальної дії, ціннісні конфлікти і солідарності в сучасному українському суспільстві	3
	Разом	32

7. ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ (26 ГОД.)

№ з/п	Теми	Кількість годин (денна форма)
-------	------	-------------------------------

1	Тема 1. Поняття соціальної структури суспільства, основні стратегії інтерпретації соціальної структури та їх особливості.	
2	Тема 2. Структури життєвого світу, механізми соціалізації та повсякденних обмінів в їх конструюванні, феномени традиції та рутини – їх значення в розумінні соціальних відносин повсякдення.	2
3	Тема 3. Види соціальних структур та їх специфічні властивості; дисфункціональність структури суспільства та її соціальні наслідки.	2
4	Тема 4. Поняття соціальних відносин, різновиди соціальних відносин в суспільстві	2
5	Тема 5. Реляційна концепція соціальної структури та соціальних відносин П.Штомпки.	2
6	Тема 6. Роль економічного та культурного капіталів в соціальному відтворенні та боротьбі за життєві шанси; соціальні параметри економічного та культурного капіталів.	2
7	Тема 7. Соціальні позиції, соціальні дистанції та способи їх вимірювання.	2
8	Тема 8. Узагальнений соціальний статус індивіда. «Безбар»єрність»	2
9	Тема 9. Соціальні ідентичності; способи соціологічного вимірювання ідентичностей	2
10	Тема 10. Норми і правила як чинник структурування соціальних відносин. Концепт «подвійної інституціоналізації», його застосування для пояснення трансформаційних структур	2
11	Тема 11. Роль довіри в структуруванні соціальних відносин; феномен культури недовіри.	2
12	Тема 12. Соціальні відносини в релігійно-конфесійному полі; феномен релігійності.	2
13	Тема 13. Національно-етнічні процеси в сучасних європейських та українському суспільствах та їх вплив на системну інтеграцію та соціальну солідаризацію	
14	Тема14. Зміни в класовій структурі сучасних суспільств, феномен класових конфліктів та способи його соціологічного дослідження.	2
15	Тема 15. Зв'язок соціальної структури та ціннісних координат соціальної дії, ціннісні конфлікти і солідарності в сучасному українському суспільстві	2
	Разом	26

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання і викладання

Головними методами навчання є:

- словесні методи (лекції, бесіди з елементами формування проблемних завдань, дискусії);
 - наочні методи (мультимедійні презентації);
 - практичні методи (моделювання, виконання письмових завдань, тестування, вправи з аналізом моделей реальних ситуацій, проєктне навчання, вирішення практичних та ситуативних завдань);
 - проблемно-пошукові (виконання завдань самостійної роботи), спрямованих на активізацію отриманих знань під час аудиторних занять та виробленню навичок самостійної пізнавальної діяльності);
- електронне навчання (e-learning).

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- активність на практичному/ семінарському занятті : 70% остаточної оцінки – 79 балів;
- усний виступ з промовою, участь у дебатах : 15% остаточної оцінки – 15 балів;
- підготовка есе на задану тему : 15% остаточної оцінки – 15 балів;

Підсумкова максимальна кількість балів 100 балів

Відвідання занять та активність у аудиторії є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі, бали підсумкового тестування . При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Формою підсумкового контролю знань та навичок студентів по дисципліні є іспит.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЄТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Активність на практичному занятті	Підготовка есе на задану тему	участь у конференції / сертифікат за пройдений курс / завдання самостійної роботи	Сума	Залік
70	15	15	100	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70	задовільно	
E	51-60		
FХ	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча навчальна програма.
2. Силабус
3. Конспект лекцій.
4. Навчальний посібник

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавчі та нормативні акти

1. Конституція України, № 254к/96–ВР: Затверджено Верховною Радою України 28 червня 1996 р.
2. Закон України «Про громадські об'єднання», № 4572–VI від 22.03.2012
3. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», № 1602–III від 23.03.2000
4. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua/>.

5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
7. База «Загальне законодавство» Верховної Ради України. Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
8. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу: www.kmu.gov.ua – ukrstat.gov.ua
9. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Режим доступу: www.me.gov.ua
10. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. Режим доступу: www.me.gov.ua

БАЗОВА

1. Жеребило І. В. Публічні фінанси і розвиток соціальної сфери: концептуальні доміанти та діалектика взаємодії : монографія / МОН України. Львів: ГАЛИЧ-ПРЕС, 2021. — 386 с.
2. Скринник З.Е., Жеребило І.В., Кузнецова А.Я., Семів Л.К. Навчальний посібник Соціальне забезпечення в Україні. Л., УБС., 2021р.
3. Соціальна відповідальність суспільних інститутів: інноваційний та соціально-гуманітарний аспект / редкол.; за наук. ред. А. Я. Кузнецової, Л. К. Семів, З. Е. Скринник., Жеребило І.В. — Київ: ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. — 311 с.
4. Українська людина в європейському світі: виміри ідентичності. навч. посібник. кол.авторів. К. : УБС НБУ, 2015. – 609с.
5. Грег Маккеон. Коротко і по суті. Мистецтво визначати пріоритети.- К.:Наш формат, 2020.-240с.
6. Куліш І. М. Державне управління регіональним розвитком України в контексті європейської інтеграції : монографія / І. М. Куліш. - Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. - 252 с.
7. Лесечко М.Д. Соціальний капітал: теорія і практика : монографія / М.Д.Лесечко, О.Г.Сидорчук. - Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2010. - 218 с
8. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: Навч. посібник. 2-е вид., доп. і випр. -К.: МАУП, 2004.- 219 с.
9. Коропецька О.М. Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості. – К., ЦУЛ.2019.- 438с.
10. Рольф Добеллі. Мистецтво гарного життя.-К.:Кі Фанд Медія, 2019.- 384с.
11. Соціальні аспекти європейської інтеграції : конспект лекцій з НКМД / уклад. О.М.Овчар. - Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2011. - 118 с.
12. Мак-Корд.П. наснага. Побудувати культуру свободи та відповідальності на результат.-К.: Вид.група КМ-БУКС, 2020.-176с.
13. Мокрицька Н.П. Право соціального забезпечення: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 536 с.

14. Соціальна політика / за заг. ред. В.М. Пічі та Я.Б. Турчин. Львів : Новий світ, 2018. 318 с.
15. Оверчук В. А. Соціальна політика в контексті реабілітації та працевлаштування осіб з інвалідністю : [монографія] / В. А. Оверчук. Вінниця : Кушнір Ю. В., 2019. – 298 с.

ДОПОМІЖНА

1. Соціальна політика сучасного українського суспільства: соціально-захисний контекст: [колект.] монографія / за заг. ред. д-ра філос. наук, проф. А. О. Ярошенко ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. – 259 с.
2. Таран В.О. Соціальна філософія : навч. посібник / В.О.Таран, В.М.Зотов, Н.О.Резанова. - К.: ЦУЛ, 2009. - 270 с
3. Соціальні аспекти європейської інтеграції : конспект лекцій з НКМД / уклад. О.М.Овчар. - Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2011. - 118 с.
4. Коропецька О.М. Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості. – К., ЦУЛ.2019.- 438с.
5. Грег Маккеон. Коротко і по суті. Мистецтво визначати пріоритети.- К.:Наш формат, 2020.-240с.
6. Єлагін В.П. Соціальна політика. Теоретико-методологічні та концептуальні підходи : підручник / В.П.Єлагін. - Х. : Магістр, 2010. - 399 с
7. Рольф Добеллі. Мистецтво гарного життя.-К.:Кі Фанд Медія, 2019.- 384с.